

6/19/35

ТРАЖИ СВЕТОТНА
СВАДБЕНА ПЛОЧКА
№ 877

ДРАГАЧЕВСКИ ШРУБАЧ

ГУЧА, 24, 25. и 26. август 1979.
БРОЈ 10 ЦЕНА 5 ДИН.

СВЕ ТРУБАЧКЕ БУДИЛИЦЕ

ЈУТРОС НАС БУДЕ ТРУБЕ.
СВИРАЈУ ТРУБАЧИ РУЖИНЕ
ПРАЗНИКЕ ЛЕТА. У СУНЦЕ УТРАЛИ
ТРУБЕ. У БУЊТИЊЕ ЗЕЛЕНИЛА.
СВИРАЈУ ТРУБАЧИ БУДИЛИЦЕ
ЉУБАВИ, НАО И НА СВИМ САБОРИМА. СВИ-
РАЈУ СРЦЕМ. ОД ГУЧЕ ДО — НЕЗАБОРАВА.
ОД НЕЗАБОРАВА — ДО ГУЧЕ.

ТРУБЕ!
ЕЈ, БИЛЕ РАТНИЧКЕ, БИЛЕ УСТА-
НИЧКЕ, БИЛЕ ЉУДСКИ ДОСТОЈАНСТВЕНЕ
ДА БУДУ У НАМА ЛЕПОТА ТРАЈАЊА.

СТОЈ, ПОСТОЈ, ПОЧУЈ РОДЕ, ПО-
ЛАНО!

ЕЈ, БИЛЕ ПОЉУБАЧНЕ НАДЊЕ-
ВАЧКЕ, КОНОПЉАРСКЕ, СВАДБАЧКЕ
ДА БУДУ У НАМА РАДОСТ ТРАЈАЊА.

СТОЈ, ПОСТОЈ, ПОЧУЈ, РОДЕ ПО-
ЛАНО!

ЕЈ, БИЛЕ СЛОБОДА — ДА БУДЕ
СЛОБОДА.

СТОЈ, ПОСТОЈ, ПОЧУЈ, РОДЕ ПО-
ЛАНО!
СТОЈ, ПОСТОЈ

ОВО ЈЕ САБОР ТРУБАЧА. САБОР
НАРОДНЕ УМЕТНОСТИ. САБОР СВИХ ЉУДИ
САТНАНИХ ОД ЧЕДНОСТИ.
ТРУБИ ТРУБА, А ВЕЗАН ВЕЗЕ
ВЕЗИЉА. ТРУБИ ТРУБА, А РЕЗБАРИ У ДРВО
И НАМЕН УРЕЗАЛИ ЦВЕТ. ТРУБИ ТРУБА, А
ПЕВАЧИ У ПЕСМУ ЗАДЕНУЛИ ПОЉУПЦЕ.
ТРУБИ ТРУБА, А РУНОРАДУ ТНАЉА ЧАРО-
ЛИЈЕ МЛАДОСТИ. ТРУБИ ТРУБА, А НАМЕН
С РАМЕНА ВИНУТ У АЗУР. ТРУБА ТРУБИ, А
ПЕСНИЦИ СВЕТКУЈУ НОСИДБУ.

ТРУБИ ТРУБА: СТОЈ, ПОСТОЈ, ПО-
ЧУЈ, РОДЕ ПОЛАНО!

ЧУЈУ СЕ БУЊЕЊВИ, СВЕЛУЦАЈУ
МАЉИЦЕ НИЗ ДРАГАЧЕВО.

ЧУЈУ СЕ БУЊЕЊВИ СА ПРОПЛА-
Н НА ШЉИВА, ИЗ УЛАМЕ, ИРЧУ, ПУАША,
ИЗ НЕДАРА ДЕВОЈАЧНИХ ШТО МИРИШУ
НА ЗРЕЛО ВОЊЕ, ИЗ ВРЕМЕНА ШТО МИНУ-
ШЕ — ЗА ВРЕМЕ ШТО ДОЛАЗИ.

ЧУЈУ СЕ БУЊЕЊВИ: СТОЈ, ПОС-
ТОЈ, ПОЧУЈ, РОДЕ ПОЛАНО!

СВИРАЈУ ТРУБАЧИ БУДИЛИЦЕ
ЉУБАВИ.

СВИРАЈУ ТРУБАЧИ: СТОЈ, ПОС-
ТОЈ, ПОЧУЈ, РОДЕ ПОЛАНО!

ГУЧА ЈЕ ОТВОРИЛА СВОЈА НЕД-
РА. ДРАГАЧЕВО СВОЈА, У ЊИМА ИМА МЕ-
СТА ЗА СВУ ДОБРОТУ РАНОРАНИЛАЦА И
САБОРАША. ЗА ПОРУКЕ ЉУБАВИ И СЛО-
БОДЕ.

ТРУБАЧИ ИЗЛАЗЕ ИЗ ЛИШТА,
ИЗ ТИШИНЕ ЗАВИЧАЈА, ДА ДАРУЈУ СВА-
НОГ.

СТОЈ, ПОСТОЈ, ПОЧУЈ, РОДЕ ПО-
ЛАНО!

ТРУБА ТРУБИ, А СРЦЕ ПЕВА. ТРУ-
БИ ТРУБА, А ЧЕЛО НАМ ОЗАРЕНО ЉУБАВ-
ЉУ. ТРУБИ ТРУБА, А ЧУЈУ СЕ ГЛАСОВИ
СЛОБОДАРА ПРОЗ ВРЕМЕНА СВЕ НАС СВА-
НОБОРЕ ПОРУКЕ МИРА.

ТРУБИ ТРУБА, А СРЦЕ ПЕВА:
СТОЈ, ПОСТОЈ, ПОЧУЈ, РОДЕ ПОЛАНО!

СВИРАЈУ ТРУБАЧИ РУЖИНЕ ПРА-
ЗНИКЕ ЛЕТА, У СУНЦЕ УТРАЛИ ТРУБЕ. СВИ-
РАЈУ СРЦЕМ. ОД ГУЧЕ ДО—НЕЗАБОРАВА.
ОД НЕЗАБОРАВА — ДО ГУЧЕ.

РАДОВАН М. МАРИНОВИЋ

Три деценије на путу напретка

Највећи драгачевски колеџива, Хемијска индустрија „Милан Благојевић“ у Лучанима, ове године слави значајни јубилеј, 30 година успешног рада и постојања.

Тридесет година је протено од оног пролећа када је 140 хиљада градитеља, махом омладинца и омладинки, извело грандиозно дело, и на менаџерама, инжењерима, њивама и врбацама, подигло модерну индустрију. Млади ратари и сточари из околних села веома брзо су освојили потребна знања, и производња је потанала.

У првој деценији производње проширен је асортиман нитроцелулозе на индустријску нитроцелулозу, која је у каснијим годинама доминантна величина раст и постала један од основних производа. Подигнута са циљем да производи за потребе ЈНА, Индустрија „Милан Благојевић“ из године у годину захваљујући младом и амбициозном стручном кадру, осваја низ нових производа за тржиште. Уз изградњу нових производних капацитета, стаило се водило рачуна о мо-

дернизацији старих. И поред отежаних услова привредивања, постигну се повољни пословни резултати. У првој половини ове године, све основне организације удруженог рада пословале су позитивно-политичке заједнице и других друштвених делатности, само у прошлој години издвојено је 62 милиона динара. Али, доста се издваја и за друштвени и лични стандард запослених. Сви рад-

Учесници саване седнице Радничког савета Х. И. „Милан Благојевић“

тивно, а за акумуляцију је издвојено 25 милиона динара.

Упоредо са својим развојем, Индустрија „Милан Благојевић“ је знатно допринела и развоју Драгачева. За задовољавање потреба друш-

тва имају бесплатан топли оброк, на име регреса за годишњи одмор утрошено је 5,3 милиона динара, и се изградио станова готово 16 милиона.

П. Р.

У ДРАГАЧЕВО И СА ЧЕТВРТЕ СТРАНЕ

Половином јула завршено је асфалтирање 3,5 километара другог пута Наона — Мирчај Јуџи, чиме је Драгачево добило најбржу везу са Краљевом. За изградњу овог пута, Регионална СИЗ за путеве у Новом Пазару и Ступштина општине Лучани издвојила су 6 милиона 150.000 динара. Изградња овог пута, Драгачево је добило и четврти „излаз у свет“, поред три досадашња — према Чапчу, Понегу и Ивањици.

П. Р.

МЛАДИ КУЈУ БРАТСТВО И ЈЕДНСТВО

Општина Лучани већ дуни низ година одржава блиске пријатељске односе са двама општинама у другом социјалистичком републикама: Дравоградом у СР Словенији и Богоштом у СР Босни и Херцеговини. Разматују се пријатељске, културне, друштвено-политичке и омладинске делегације, успостављају контакти међу организацијама удруженог рада, омладином и грађанима. У томе, предњаче млади, који на најбољи могући начин кују братство и јединство наших народа. Само током овог лета, размењено је педесетак омладинца и омладинки из Драгачева, односно Норшине на разним омладинским акцијама. Најесен, у братску општину, из Драгачева ће отићи тридесетак младих и девојка да би у дравоградским организацијама удруженог рада засновале свој први радни однос.

Дочек делегације Дравограда у Лучанима

Побратимске односе успоставиле су и месне заједнице Лучани и Сладни врх и њихове основне школе. То исто учинили су и месне заједнице и школски колективи из Горачића и Чапчића у Славстији. Све те везе кроз различите садржаје и блиске контакте доприносе даљем зајачању највеће тековине социјалистичке самоуправне Југославије, братства и јединства наших народа и народности.

ПРОГРАМ XIX ДРАГАЧЕВСКОГ СБОРА

ПЕТАК, 24. АВГУСТ

- У 8 часова: Отварање драгачевских шатри
- У 13 часова: Отварање илалонбе рукотворина тлања Драгачевске задруге наона „Рајна Боројевић“ из Доњег Дуба
- У 14 часова: Отварање илалонбе „Стара Гуча на фотографијама“ (припремио Народни музеј у Чапчу)
- У 15 часова: Отварање линовних изложби самоуних уметника:
 - Вајарских радова лесовачке школе Богосава Њивковића,
 - Опарићке школе Јанна Брашића из Опарића,
 - Словачке народности из Јовачице,
 - Румунске народности из Удмина,
 - Свадбарски обичаји у делима самоуних сликара из фонда Галерије самоуних линовних уметника у Светозареву,
 - Удружења самоуних сликара и вајара Драгачева и
 - Вајарских радова Ниноле Стојића
- У 17 часова: Генерална проба завршне приредбе „Са Омчара и Наблара“
- У 19 часова: Златне трубе вас позивају у саборско иоло
- Од 20 часова: Шатра шатру наптевања,

СУБОТА, 25. АВГУСТ

- У 7 часова: Трубачка будилица
- У 8 часова: Састанак саносабораша
- У 10 часова: Момачна саборна надметања у народном вишебоју: рвање уместа, снак из места „бацање намена 6 рамена и гађање кроз прстен јабуке
- Од 12 до 15 часова: Саборисање за своју душу и своју грош
- У 15 часова: Дефили трубачких оркестара и изворних фолклорних група
- У 16 часова: Смотра изворног народног стваралаштва
 - Учествоју:
 - трубачки оркестри из источне, јужне и западне Србије
 - фолклорне групе са Златибора и из Драгачева (Горачићи, Граб, Дунавонићи и Наона)
 - песници: Момчило Тешћић, Михаило Пуловић, Веридца Тадић, Милена Јововић, Драгослављевић и Јован Рајковић
- У 20 часова: Саванци програм посвећен јубилејима Партије, СНОЈ-а, револуционарних синдиката и антифашистичног покрета иена
 - Учествоју:
 - Драмски уметници из Београда: Светлана Бојковић, Милош Њутић, Петар Краљ и Ђорђе Ненадовић,
 - АНУД „Јинкица Јовановић Шпанци“ из Београда (диригент Франц Клинар, сценарио Душан Петровић — Ичко и режиси Јинка Ајдачић)
- Од 21 часа: Надтрубачање, наптевавање и надигравање

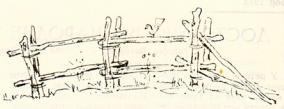
НЕДЕЉА, 26. АВГУСТ

- У 7 часова: Трубачка будилица
- У 11 часова: Парада трубачких оркестара и фолклорних група
- У 14 часова: Стара драгачевска свадба
- У 17 часова: Завршна приредба „Са Омчара и Наблара“
 - Учествоју: трубачки оркестри источне, јужне и западне Србије који се такмиче за једну од награда,
 - Дувањски оркестар из Дравограда,
 - Ансамбл „Липић“ из Дубровника,
 - Ансамбл изворног фолклора „Ругова“ из Пећи
 - Изворна фолклорна група из Виче (Драгачево)
- У 17 часова: Проглашење победника XIX Драгачевског сабора трубача
- Од 18 часова: Труба, песма и играна од заранна до растанна

Сва очекивања су превазиђена

— иако Раде Протић, човек који је у Саборном одбору од Првог сабора

Приближава се двадесети, јубиларни Драгачевски сабор трубача. У топлим, летњим месецима, свих протеклих осамнаест, и ове, деветнаесте године, група људи, ентузијаста, врши припреме за та три саборна дана. Припреме, које, ако би се само набрајале, не би стале на страници нашег листа. Међу ретника који ту предбасорску и саборску грознину, ево већ деветнаести пут, доносила на сопственој ноћи је и Радомир — Раде Протић. При родно, разговор почињемо од почетка. . . .

— Нележи смо да овде, у тадашњу Гучи нешто створимо, да се Гуча и Драгачево промену. . . . Праву концеп-

Почело се скромно, и уз велику и несобитну помоћ групе јавних радника из Чачана и Београда. Да само подсетим да су нам у првим изданима нарочито помогли Бранко В. Радичевић, инжењер, Благо Радивојевић, новинар, музиковолози Милодрог Васиљевић и Драгослав Девић, и многи други. Прву режину читаве „представе“ на првом Сабору дао је Београђанин Владимир Атанасковић. Уосталом, и кроз све ове године, бројним новинарима, глумцима, културним и јавним радницима, наш Сабор бивао је занимљива и по мно- го чему јединствена манифестација. О Сабору су, да само поменем неке, писали: Мирко Бојћ, Слободан Марковић, Серафим, своје доу- мислима снимао је Прета Шкнаџа. . . .

Сваком се првих година, још је све било сиромније, за мање свега, можда и при- стије. Дођу саборници из мно- гих крајева Србије, из окол- них градова из Београда. Ле- по обучени, „ло градски“, уштољени. Држе се тако је дано сат — два, а онда, као да нешто пуне у нама, рас- простру савоје и мантиле по трави у порти и на обали Бе- личе, и прихвате се купуса и печења, а у вечерњим и сличним сатима, опусташе је потпуно. Када о томе гово- римо, занимљива је поједи- ност да Чачани, једна већа група, на Сабор долази — је- дано вече раније.

— По природи посла, Ви сте у „саборској влади“ носили „ресор“ комунална и чистоте. Да ли је то тежак задатак?

— Није лан. Знате и са- ми: у саборске дане, у Гучи се следе десет и двадасет пута више света него што сама има становника. Ипан, труди ли смо се увек да вароши- ца буде чиста и уређана. То није било лако, нарочито до пре две године, док нисмо добили нови водовод. Упо- моћ смо позвали комунална предузећа из околних градо- ва. И тако, у сате наду Гучи- ом одвајају јораци ретних ноћобдија, група људи чије и умива улице и тротоаре. Никада нисмо забелили епидемију. И раније, а сада, посебан проблем нам пред- стављао је Белици. Верујем да ће се и то решити у блиској будућности. . . . Иначе, видите и сами: Гуча од Сабо- ра Гуча мења лик. Гото- во све улице су асфалти- ране. А и наш стандард расте. На пре саборне долазило се манаџментом путевима, у фиџнерима и нарџама, и само ретним аутомобилима. Сада паринџи на неколико хектара нису у стану да при- хвате све који на Сабор дођу својим аутомобилом.

Шта за Вас, а шта за Гучане значи Сабор?

— Нао и сви Гучани који су се овде родили и остали, и ја Сабор посматрам као део нашег свакодневног жи- вота. Да га нема, требало би га измислити. Он је постао ин- ституција. То је и време на- да се срећемо са својим нај- ближим — родитељима, де- цом, браћом, родбином, при- јатељима. И сама та чињени- ца много значи у животу је- дног места. На крају, Гуча је, захваљујући и Сабору, до- ста добила. Не треба, међу- тим, заборавити, да су се ме- ни фебрилисали у Гучи. Нара- во, трубачи посебно.

Јесмо ли завршили? Ни- воли!

Предраг Раовић

САБОРСКИ ВОДИЧ

— Сматра изворног народног старалаштва и завршна приредба Драгачевског сабора, а и мома- чна саборна надметања одржавају се на стади- ону ФН Драгачево

— Специјални културно-уметнички програм посвећен јубилејима Партије, СНОУ-а и револу- ционарних синдиката одржаће се испод Хетела „Цен- трал“

— Линовне изложбе самоујих уметнина по- стављене су у парку и просторијима Основне шко- ле „Богдан Каленић“

— Изложба „Стара Гуча на фотографијама“

постављена је у Дому културе

— Изложба рукописа драгачевских тјоја постављена је у сали Црвеног дома у порти

— Изложба вајарских радова Николе Стоја- ћа постављена је у улици Богдана Напелана број 28

Раде Протић

цију нисмо имали. Нико од нас, тада, није могао ни да сања у шта ће то да се разви- је. И оценивања највећих оптимиста међу нама брзо су превазиђена.

ОД ГУЧЕ ДО ПАРИСКЕ ТЕЛЕВИЗИЈЕ

Најдлање је бити „неверни Томе“. Нити шта стараш, нити у туђе успехе верујеш. Тако је то од давнина.

Кад се огласио при САБОР ДРАГАЧЕВСКИХ ТРУБАЧА многи сумњичаво одмахнуше главима. Не верују у добронамерност предузимљивих. Ни у по- дршку новинара, инжењерима и музиковолога. Сабор су се назвали, а добронамерници пристајали. Уместо два-три штура орнестра-првенца, на гучку сцену поче да стиче по десетан-двадесет добрих орнестра. После трубног срџана, почело се у Гучи свира- ти сасвим лепо. Инструменти у ружнама трубаца све сјајнији, трубачи све бољи од бољег. И олет, „неверне Томе“ ниско се смешијау.

Почеше у Гучу да стичу телевизијске епипе из СР Немачке, Италије, СССР-а, Енглеске, Јапана. Познати филмски ствароци направисе докумен- тарне филмове о Сабору. Од репортажа у „Чачанском гласу“, „Илустрованој Политици“, „Вечерњим но- востима“ и другим листовима, пише се о Сабору у за- гробачко „Арени“ и месовским листовима. А „не- верне Томе“? Само нагмату и терају по свом.

Оно Сабора у Гучи свршаше се еминентни му- зичари, дириџенти, композитори: Милодрог Васиље- вић и обо му берне, Зорислава и Марџапа, па Дра- гослав Девић, Ниџиџи Здравковић, Зоран Христић, Бора Илић, па потпуноинџи-дириџенти Јован Но- вомовић и Иван Ниџиџи, па Бонизад Панџић, па пу- новном-композитор Будиџи Гајџи, а из Српске ака- демике наука и уметности стине Раџиџи Петровић, па из Загрбе Вили Чапек и други угледници. „Не- верне Томе“ ни тада не признају Сабор у Драга- чево.

Најзад, дође из Париза чучени телевизијски водитељ Иван Шанџе, а наши музичари струџаџи послаше му у Дубровник, на ЛЕТЊЕ ИГРЕ, драгаче- вине трубе. Тако и преџиџиџи франџијски уџе при- хвати оно што наше „неверне Томе“ годинама ве- што одлуџују.

Е, па долте, а куда ћеш ише!

Драгољуб Д. Јовашевић

ПОКРОВИТЕЉИ САБОРА „ИЛУСТРОВАНА ПОЛИТИКА“ „ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ“ И НЕВЕСТАНИА

- У организацији 19. Сабора учествују:
 - Републична заводџа културе
 - Основна СИЗ „Југосрпе општине Лучани
 - Месна заједница и друштвено-политичке организације Гуча
 - Организације удруженог рада
 - Дом културе „Бранислав Браџковић Цам бо“ у Гучи и самоуправни органи Драгачевског са- бора трубаца „Ја Овчара и Наџара“

НЕБО ТВОЈИХ УСАНА

*Прва кап си жељоне на усни,
зубља наде кад се у стину разгорева,
послења мекса мојој си тишини,
летел твојега крила на пучини.*

*Пехар топљоречја разливао ми оком,
ближешта зоре на разбоду дана саткани,
застор туге, мекшом брижнео стргнеш руком
и увек нешто више од дањања дана.*

*Док вајам ти лик на таласу месна
светао и мио-као иверу приласкоу,
у вешла олуја се стина унебесна,
за сукрети си тобом — ту свечану мису — зовне
чешње знона.*

*Мојих руку дохватна си зона,
едрићу мисли разојна си мета,
прва и посљедња ти си спона
ветром откљунџиш сново на уснама
суџокрета.*

*Као небурно, ветр дозрело, воле
у пренутом сећу без тебе сам сама,
све у мени жељи, све у мени хоће
само небо од твојих усана.*

Вериџа Таџић

ДОСТОЈАНСТВО НАРОДНЕ УМНОСТИ

Радојко Витезић — „Прва труба Драгачева“

„У ретким часовима припадник ансамбла из Гучи, он сам долази као обележје једног народа. Сабор у Гучи је печат Драгачева и прстен на бај У Драгачеву иза њега не свира „криво“, јер достојанство људи намеће пристоја понашања звука, који се три дана раслампава до оног промотојског тренутка када он величанствености заједничког свирања мелодије „Са Овчара и Наблара“ измиче тле под ногама, пази крв у венцима и стиснују песнице у славу наше љубави према својома“.

Ова мисао познатој композитору Зорану Христићу непренидо се потаривала, 1, 2 и 3. септембра, док је трајао пролагодинашњи Драгачевски сабор трубаца и народног свираштва и добили је пун интензитет управо када су сви трубаци, из 200 труба, док су пуцале прапире и док су подизале заставе на жарболе, на зеленој пороници крај Белице, свирали ону слободарску, ону уставничку, ону ратничку мелодију песме „Са Овчара и Наблара“. После су се, тог трећег саборског дана сменила и тамнирски оркестри, који су се надмечали за „Прву

Горољива, Драгана Разивојевића из Зланусе и Драгана Цогољковића из Горачића. И сами понесли тим свечаним трендуцима, тамнирски оркестри највише су, заједно, издвојено водитељи Драгаче Трубори и Света Вунојих.

ПОСЕТИЛИ СУ САБОР

Нене приредбе Драгачевског сабора посетило је више републичких функционера, јавних и културних радника. Међу њима били су: Кољ Ширна, председник Републике на територији ССРН, Нрста Аврамовић, потпредседник Скупштине СРС, Слободан Павловић, председник Републике на конференцији Савеза Социјалистичке омладине, Милован Марковић, потпредседник Републичког извршног већа са члановима већа: Пером Антиновићем и Мином Цветковићем, Ђорђе Радишић, секретар Републичке заједнице музичара, др Никола Потонић, председник Просветног савета Србије, и Веролуб Павловић, секретар Културно-просветне заједнице Србије.

најпознатијем трубачу. Друга труба припаја је тачно Миловану Бабића, а трећа Драгану Величковићу. Највише другог најбољег саборског оркестра стварао је састав Радојко Витезића, а трећег Драгана Величковића. За најбоље одсирани марш награђен је оркестар Душ-

на Ивановића, за најбоље од свирано коло — састав Драгана Игњића, а за најбоље одсирану мелодију народне песме — оркестар Милована Бабића. Најбољи бубњар био је Демко Ађиновић из Сурдулице, најбољи теоритозог Ратомир Митровић из Титовог Унића, а најбољи басиста Јанко Радојичић, такође из Титовог Унића.

Први и други саборски дан били су у знању бројних приредби на којима је светковала изворна народна уметност. Отворене су бројне изложбене радова самоуких сликара и вајара и музичарских чланова Драгачевске задруге жена „Рајна Боројевић“ из Доњег Дубца. Наступиле су и фолклорне групе из Горачића, Јабланице (Црнореје), Рибашевине код Титовог Унића, Завчана, Мрчајевца, Рогаче, Урсела (Левац), Нотраме, Чајетине и Дунавчића, као и песници: Михаило Туповић, Милош Тешчић, Вероц Тадић, Јован Павловић и Обрад Васљевић. Вична група импровизовала је трећег саборског дана, и стапу драгачевског свадбу.

Р. М. МАРИНОВИЋ

НИРИ ПУБЛИНЕ

Нири публично додедио је „златну трубу“ најпознатијем трубачу. Сачињавали су га: Мамо Вунојих, заменик главног и одговорног уредника „Вечерњих новости“ из Београда, Милан Токовић, главни и одговорни уредник „Народних гласника из Чачка, и Миша Цветковић из Београда.

У оквиру забавно-туристичке манифестације „Носића на Рајцу“, првог дана у поднековним часовима, краћи програм извело је неколико трубачких оркестара из титовачког краја, као и оркестар „Драгачев“. Међу учесницима, био је и оркестар Радојко Витезића. Прве трубе прошлогодњег Сабора. Била је то прилика да се још једном уверимо у високо извођачко квалитетног оркестра, а нарочито у виртуозно музичаре Радојко Витезића.

— **Овог пута, на Сабору у Гучи, нећу се тамничити за „Прву трубу“.** То уставим **нолеги, Митру Лазовићу.** Ја ћу настојати да помогнем да он освоји трофеј, као и да наш оркестар **буде освешан прве награде.** Ного је и то да сада радимо на нашој другој плочи, коју ћемо издати **ове јесени.**

Тако нама прича вајарски делија из села Тубина, крај Носевића, који је 1976. освојио „златну трубу“ публице, а прошле Прву трубу тројој жријери. Овоме дода

Оркестар Радојко Витезића

— **Ја и моји другови, на име Радојко, озбиљно се припремају за предстојећи Сабор у Гучи.** То је велика адрирмација за сваког не се јави на Сабору, а **но победи, и да не причам.**

На питање шта има новог у оркестру, Витезић је ренао:

јемо и податак да је Радојко Витезић пет напунио 27 година, а да се свирањем на труби бави од своје тринаесте године. Иначе, запослен је као портир у „Мојци“, фабрици обуће у Угачи.

П. Раовић

СТРУЧНИ НИРИ

Стручни нири сачињавали су: Зоран Христић, композитор из Београда (председник) Будимир Гајић, диригент оркестра Дома ЈНА у Београду, Мића Марковић, заменик главног и одговорног уредника Продуцерије граффонских плоча РТБ, Драгољуб Девид, музиколог из Београда, Драгољуб Д. Јовашевић, диригент и музиколог из Чачка, Вилбада Чачева, музички уредник „Југтона“ из Загреба, Мирослава Васиљевић, професор Музичке акадерије у Београду и Зарије Трнавацки, уредник Телевизије Београд.

трубу Драгачева“ и остала плоча приредила Драгана Величковића из Грделице, Новице Стојимировића из Би трице, Зорана Сејдића из Бојнице, Савољуба Јовановића из Опљеница, Душана Ивановића из Сурдулице, Бошана Остојића из Зланусе, Милана Николаића из Грделице, Милована Бабића из Краваца, Радомира Јовановића из Власотинца, Драгана Игњића из Титовог Унића, Данила Обрадовића из Ртњу, Радојко Витезића из Титовог Унића, Светозара Лазовића из Јеневице (Помешне), Аце Новковића из Загунана, Рада Јовановића из

Планку сабораша изазвале су и више изложбене. Своје радове излагали су бројни самоуки сликари и вајари.

ЛЕСНОВАЧНА ШКОЛА БОГОСОВА ЖИВНОВИТА: Богосав Никановић, Милосав Стојановић, Драган Јовановић, Милац Зарић и Вера Ивановић,

ОПАРТИЈНА ШКОЛА ЈАННА БРАШИЋА: Јанко Брашић, Владимир Митровић, Весна Васић, Радосав Јовановић, Златко Аршић и Милош Лазић.

УЗДИНСКА ШКОЛА: Стелуца Царан, Марија Балван, Флорина Квц, Флорина Луја, Ануша Маран, Ануша Долама, Вилора Јелура, Ана Оч, Маријора Моторевска, Софија Јонашк и Софија Долеан.

КОВАЧИЧНА ШКОЛА: Зузана Цхалутова, Јан Николовић, Јан Сокол, Јан Вењарино, Аце Хусарино, Ава, Алхета Чининова, Андреј Пилиц и Ондреј Вењарино.

ГАЛЕРИЈА САМОУКИХ ЛИНОВИЊИХ УМЕТНИКА ИЗ СВЕТОЗАРЕВА: Михаило Бирић, Јанко Брашић, Драгица Букевичић, Нивидан Бушевић, Вилора Јелура, Милосав Јовановић, Томислав Јовић, Мартин Јонан, Ануша Маран, Мирослава Маринковић, Буда Марковић, Миша Мјатковић, Добросав Милојевић, Миролуб Милошевић, Владимир Митровић, Вољимир Михаиловић, Дезде Петров — Морар, Сава Сенукић, Стела Сираковић, Сава Стојков и Стелуца Царан.

УДРУЖЕЊЕ СЛИКАРА И ВАЈАРА ДРАГАЧЕВА: Предраг Радовановић, Миломир Радовановић, Вера Милованић, Славка Тошић, Милорад Радовановић, Никола Ковачевић, Мирко Ковачевић, Јовиша Славковић, Никола — Никола Стојић, Адам Ковановић и Стојан Топаковић.

ЛИНОВНО УДРУЖЕЊЕ „ПИВО НАРАМАТИЈЕВИЋ“ (ТИТОВО УНИЦЕ): Никола Петровић, Миломир Видојевић, Малиша Јевић и Видоје Видојевић.

Нина Никола Стојић имао је и самосталну изложбу својих вајарских радова.

Народни музеј из Чачка припремо је успелу изложбу под називом „Народна обрада дрвета“.

Продуцерија РТБ архивирала је изложбу плоча револуционарних песама и озбиљне музике.

САВЛАДАНЕ ПОЧЕТНЕ ТЕШКОЋЕ

Једна од најмлађих драгачевских организација удруженог рада. Конференција „Слога“ у Гучи, у првој години свог постојања и рада, великим смирним, али и одошљивајућим резултатима, све савладале почетне тешкоће у пројекту на тржниште. Очекује се да ће 120 запослених до краја године оствари укупан приход од 20 милиона динара, а остатак дохотка треба да достигне милион 500.000 динара. Показатељи укупног прихода биле реализована кроз извоз за Анголус.

У сопственој змијући „Слога“ за јесен и зиму већ припрема 20 модела женских сунчи и блуза, као и др. фармери, спаваћих и пиџама за одрасле и децу.

По речима Милоша Марића, комеријалног руководиоца „Слога“ нема никаквих проблема са плагсираном савременом производом. Успостављање је веома добрим сарадња са свим околишним трговинским кућама, нарочито са чичанским „Партизаном“ и добрим пословно-техничком сарадња са суседним фирмицама у Чачку и Горњем Милановцу.

Иначе, поред израде конференција, за „Ријена-теистин“ и „Слога“, привлачива одраживање израде текста и таписерија у домаћој радионици у Сјеници, а од јесени, планира се да се та активност организује и са незапосленим женама у Драгачеву.

Почео је да ради и мали по-

гон ножне галантиерије. Неколико радница веома успешно израђује модне женске тачике које планира дократи фабричком кућа „Југоспорт“.

У знак везаности општинских фарантера, обезбеђено је

Монета нисте знали

ДРАГАЧЕВЦИ—МЕЂУ ПРВИМ ЛЕКАРИМА У БРЈИНИ

У историји медицине остале записано да су се двојица Драгачеваца међу првим људима из Србије школовали за лекаре! Рач је до др Филипу Тајсићу из Пухова и др Дмитру—Мићу Ранићевићу из Губереваца.

За Тајсића историчари медицине наћу да је трећи човек из Србије који је заршио медицину! Рођен је у Пухову, а медицину је студирао у Бечу. Потом је 11 месеци провео на специјализацији дерматовенерологији у Паризи. Године 1866. ступио је у трупу службу, што наводи на помисао да се о њему стипендијски био за штедљивих приватних војних болница у Нрагујевцу и Београду, а потом помолним шефа војног санитета у Министарству војном, где му је припремљени био први чичански лекар др Марко Белонић. Нада је избио рат против Турске 1876. године, др Тајсић је постављен за начелника санитета у српској Војној команди, али се убрзо вратио на рад у Министарству војном, где је 1877. заменио др Белонића, шефа војног санитета. На том месту остао је до пензионисања 1886. Заузимао је, као што се види, високе положаје у војном санитету Србије. Објавио је неколико радова у време ратова од 1876. до 1878. године из области војне хирургије, хигијене и ратне санитетске службе, а после 1885. године, у „Ратнику“, штампао је више стручних радова. Умро је 1919.

Пре др Филипа Тајсића медицину је заршио др Мићко—Мићо Ранићевић, који се, пошто је умро млад, готово се не помиње у историји нашег санитета. Зна се да је часовао и испитан изучио у Горњицима и Јенецима, а да је медицину студирао у Нијеву (Русија). По повратку, био је 1858. лекар у Чачку. Године 1865. група од 20 Чачана тражила је да се др Мићу Ранићевићу одобри „управњавање лекарске радње“. Исте године био је члан „метеорологичке комисије“, која је из Чачна силази извоштају у Београд. Умро је млад у 41. години живота 1871.

И син др Миће Ранићевића, Милован, заршио је медицину у Нијеву (Русија). Отуда се вратио у Србију и 1885. славио у гарди. Но, ту је дошао у сусрет са немим личностима, па је побегао у Русију, из које се никад није никуда јавио...

Сви су они славобораи ван Драгачева, а родни крај није имао лекара.

Први лекар у Драгачеву, иначе, био је др Миљко Цветковић, чије је школовање плаћено завољеним посевног прирева у овом крају. Његово име се у документима сусреће у Гучи 1866, а већ наредне године се јавља са именом „Бишоћким средном лекару“. И пре и после њега болест Драгачевци су се више обраћају врачарима и надлежницима, а мање окружном физикусу др Јерославу Кнуђеву у Чачку.

Тек од почетка XX века усталују се лекари у Драгачеву.

(Одломци из монографије „Здравство у чичанском крају“, која је управо у штампи)

П. М. МОЈИСИЉИЋ
Р. М. МАРИЊИЋИЋ

Да се посетимо

ОНИ СЕ БИЛИ ПОСЕБИЦИ...

ПРВИ САОР. 14. октобар 1961. године: Први трубу основио је Асимир Першић из Горњиха, а његов оркестар, међу четвори, компози ко је учествовао, био је Јањковић.

ДРУГИ САОР. 15—17. септембар 1962. године: Зампа трубу прихватио Рамановић Бабић из Горњиха, а други је био Вања Куќић из Горњиха.

ТРЕЋИ САОР. 7—8. септембар 1963. године: Најбољи трубу био је Бабић Бабић из Горњиха, а други трубу добио је Славко Кокић из Горњиха, а трећу Труба Костић из Аукова. Радмарица оркестар (компози) је 15. Јулија Милошевић из Горњиха, а Милоша Милошевића из Горњиха, а највишире музичарице, прихватио је оркестру Сребра Орловића из Гучи.

ЧЕТВРТИ САОР. 12—13. септембар 1964. године: Рака Костић из Аукова добио је Трубу Саша Кокић из Аукова, а други Саша Саламандрић из Сураћине. Пасмас оркестар: Рака Костић из Аукова.

ПЕТИ САОР. 4—5. септембар 1965. године: Јуџа Исидоровић из Проклопаца добио је „Литну трубу“ Драгачева, а други је био Радош Рамановић из Горњиха, а трећу Трубу Костић из Аукова, који је имао и најбољи оркестар, док је други и трећи међу прихватио саставина из Милошевић Села и Крушевца. Јуџа Исидоровић је свом „Литну трубу“ Сашку Саламандрић из Горњиха, док је Милоша Милошевић из Горњиха, а највишире музичарице, прихватио оркестру Сребра Орловића из Гучи. Такмичење се 14. августом завршило.

ШЕСТИ САОР. 17—18. август 1966. године: Победник је Рака Костић из Аукова, док су Оскар Саламандрић из Валентићког Хапа и Радош Рамановић из Горњиха победници у другој труби Драгачева. Јуџа Исидоровић је био из Аутоштинске из Проклопаца, а трећи је био Јуџа Исидоровић из Проклопаца и Станка Саламандрић из Горњиха основио се три трубе награде: Награда публице добио је Милошевић Станковић из Крушевца, док је Милоша Милошевића добио награду оркестру Сашку Саламандрић из Аутоштинске.

СЕДМИ САОР. 2—3. септембар 1967. године: Такмичење се 17. октобра, Јуџа Исидоровић из Проклопаца, Јуџа Исидоровић из Аутоштинске, док је добио награду публице и Милоша Милошевића из Крушевца. Пасмас оркестар: Јуџа Исидоровић из Проклопаца.

ОСМИ САОР. 31. август и 1. септембар 1968. године: Најмлађа труба је основио Прва труба Драгачева, Јуџа Исидоровић из Проклопаца и Сашку Саламандрић из Горњиха. Пасмас оркестар: Крушевци, Сураћина, Меморијална награда „Професор Милоша Милошевића“ добио је оркестру Радош Рамановић из Аутоштинске, а „Литна труба“ публике Драгачева Сашку Саламандрић из Аутоштинске.

ДЕВЕТИ САОР. 30—31. август 1969. године: Такмичење се 14. октобра, Прва труба: Бакија Јањковић из Врња, Рака Костић из Аукова, трећа: Радош Рамановић из Горњиха, Јуџа Исидоровић из Проклопаца и Станка Саламандрић из Горњиха основио се три трубе награде: Награда публице добио је Милошевић Станковић из Крушевца, док је Милоша Милошевића добио награду оркестру Сашку Саламандрић из Аутоштинске.

ДЕСЕТИ САОР. 31. август — 6. септембар 1970. године: Такмичење се 13. октобра, Прва труба: Рака Костић из Аукова, Пасмас оркестар: Проклопаца, Горњиха, Сураћина, Милоша Милошевић из Крушевца добио је „Литну трубу“ публике, а оркестар из Крушевца Драгачева добио је „Литну трубу“ публике.

ЈЕДANAСТИ САОР. 1—4. септембар 1971. године: Најбољи трубу: Рака Костић из Аукова, Милоша Милошевић из Крушевца и Јуџа Исидоровић из Проклопаца, Јуџа Исидоровић из Проклопаца, а оркестар: Рамановић Бабић из Аутова, Јуџа Исидоровић из Проклопаца, а Милоша Милошевића из Крушевца, док је Милоша Милошевића добио награду публице, док је Милоша Милошевића добио награду оркестру Сашку Саламандрић из Аутоштинске.

ДВАНАESTИ САОР. 1—3. септембар 1972. године: Најбољи трубу: Рака Костић из Аукова, Јуџа Исидоровић из Проклопаца, Јуџа Исидоровић из Крушевца и Бакија Јањковић из Врња, Награда публице и Меморијална награда „Професор Милоша Милошевића“ основио је Милошевић Станковић из Крушевца са својим оркестром.

ТРИНАESTИ САОР. 31. август — 2. септембар 1973. године: Најбољи трубу: Рака Костић из Аукова, Јуџа Исидоровић из Крушевца и Милошевић Бабић из Аутова, Најбољи оркестар: Милошевић Станковић из Крушевца, Радош Рамановић из Аутова и Драгачева Сашку Саламандрић из Аутова, Награда публице прихватио је Рамановић Милошевић оркестру Бошка Остојича из Потева.

ЧЕТНАESTИ САОР. 30. август — 1. септембар 1974. године: Најбољи трубу: Драгачева прихватио је Милоша Милошевића из Крушевца, а други Милошевић Станковић из Крушевца, а трећа, Рака Костић из Аукова. Пасмас оркестар: Бошка Остојича из Завуче, Милоша Милошевића из Крушевца и Бакија Јањковић из Врња, Награда публице добио је Милошевић Бабић из Аутова, а Професор Милоша Милошевића из Крушевца.

ПЕТАНАESTИ САОР. 29—31. август 1975. године: Прва труба Драгачева прихватио је Јуџа Исидоровић из Проклопаца, друга Бошка Остојича из Завуче, а трећа, Рака Костић из Аукова. Најбољи оркестар: Рамановић Бабић из Аутова, Јуџа Исидоровић из Крушевца и Бакија Јањковић из Врња, Награда публице добио је Милошевић Бабић из Аутова, а Меморијална награда „Професор Милоша Милошевића“ оркестру Драгачева Радош Рамановић из Аутова.

ШЕСТАНАESTИ САОР. 27—29. август 1976. године: Најбољи трубу: Милоша Милошевића из Крушевца, Драгачева Вања Куќић из Горњиха и Фејет Селјаћ из Војники. Најбољи оркестар: Фејет Селјаћ из Војники, Милоша Милошевића из Крушевца и Драгачева Вања Куќић из Горњиха. „Литна труба“ публике основио је Радош Рамановић из Крушевца, а Меморијална награда „Професор Милоша Милошевића“ оркестру Драгачева Радош Рамановић из Крушевца.

СЕДМАНАESTИ САОР. 26—29. август 1977. године: „Литна труба Драгачева“ настаје је Драгачева, Јуџа Исидоровић из Крушевца, Фејет Селјаћ из Војники, а трећа, Милоша Милошевића из Крушевца. Пасмас оркестар: Милошевић Села, Аутоштинска Завуча. „Литна труба“ публике прихватио је Милошевић Першић из Горњиха, а награда „Професор Милоша Милошевића“ оркестру Драгачева Радош Рамановић из Аутова.

ОСАМНАESTИ САОР. 1, 2. и 3. септембар 1978. године: „Литна труба Драгачева“ прихватио је Радош Рамановић из Крушевца, а други и трећу трубу основио су Милоша Бабић из Крушевца и Драгачева Вања Куќић из Горњиха. За најбољи проглашен је оркестар Милошевић Бабић, који је добио и „Литну трубу“ публике и Меморијална награда „Професор Милоша Милошевића“. Други и трећу награду основио су оркестру Радош Рамановић и Драгачева Вања Куќић.

Пристиге ли трубачни нараштаји?

Деветнаест лета је својеврсном трубењу крај Бјелице. Сабор народних трубача у Драгачеву постао је пунолетан. Треба се осврнути на постојећу смену трубачних генерација. Време је да се запитам: стајају ли наследници врским трубачима, које је Сабор радо прихватио и удастојио их називима најбољих у Србији. Јер, Десимир, Срећко, Радован, Бакић, Рака, Јунуз, Милован, Дона, Драган, Бошко и Фејат, захваљујући Сабору у Гучи, постали су познати мајстори трубашта. Давали су они

Сабору прегршт незаборавно одсвиравних корачница, кола и народних песама. И остали су у најлепшем сећању свих сабораша. Као тако, радо ће их Сабор и даље прихватити. Међутим, ред је да се уочи: Јесу ли они умели своју вештину свирања на најинтељигентнијем музичком инструменту да пренесу на младе? Нејма мајстор онај који само „узгуну“ све умег неог онај коју; своје умеће, знањама и успешно, преноси на младе.

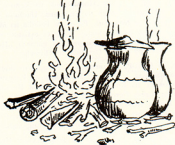
У Горачићима је прва труба прешла из старих у младе руке. Десимир Першић

САБОРАШКЕ ЗГОДЕ И НЕЗГОДЕ

По завршеном Сабору у Гучи, долази домаћин књи, у свитаве. Доченује га услађеним мена. — А ти тако: даде трубачима сву уштеђевину! — Ама, мена, боље је дати трубачима уштеђевину него Богу душу!

Срела се два Драгачева. — Чух да си нестало саборио са сва три дана, на јући дошао шворц. — Е, прино, боље је празнити бубњелар због три саборна дана него чинити то целог живота због три туђе менице.

После одржаног Сабора, сиузденом трубачу прилази рајан и вели: — Не буди тукан! Боље је бити и послења труба Драгачева него прва труба фудбала!

Пред Сабор су два полопривредника водили разговор: — Чујем да је нетва оманула. — Ама, ано је нетва оманула — неће ми оманути Сабор трубача!

Једног Горачанца доченује мена на књином прагу: — Лело, Бога ни! Три дана и три ноћи свирају ти трубачи под шатром! — Боље је, мена, да ми свирају трубачи под шатром него да ми лева поп над гласом!

Драгољуб Д. Јовашевић

је своје трубење пренео на сина. Једино могући, репља бисмо, природан начин подмлађивања драгачевског трубашта. То је и у Гучи, у Срећкој Обрadowи је златну трубу, таноће, предао сину. Труба труби дах из младих снажних труба. Бакија Бакић је свог сестрица, Екрена, уздигао дах самог изабављеног врача у нашем народном трубу. Нарочито много је учи нио Радован Бабић. Пр неколико година, из његове радионице блеснуо је трубан духу, у новим облицима и форм, рађа па је то што народ ствара неумишлено као што је и народ неумиштен. У овом прелазном периоду, наступу нових друштвених, економских и политичких и социјалних прилика, наше самоуправно друштво тени да сачува оно што је позитивно у нашем братом народном животу и стваравањем, оно што се може назвати самоуправна народна култура да је срп народног схватања пошло у оставрицама нашег аматеризма. Темелји за позитивних елементима у буђењу онога што је лепо и корисно за наше социјалистичко друштво, Гучи онтајистица деловници Драгачевци су учинили огромну услугу нашем народном трубаству и то у моменту кад је та грана народног умења, почела да се занемарује да умре, потпуна новим музичким инструментима. Пробуђена, јенуја је народна труба у Гучи а ехо се нећ проширио на цело српско подручје. Досељена је труба у ово мало место где је велики празник. Проломили се су горе и дубаве јеном овог ратничког и свечарског народног инструмента. Похрлили су трубачи из Србије, из свих крајева наше републике у малено место Гучу, на тау бубњачких инструменталиста, и на сабору су се могли чути мајстори све врсте музике, наши народни

Ано нам овогодшњи Сабор не буде прунико довољно од оваких оценавања, би ло би добро да још следећи, Гучици, прилази рајан на осовења. Наравно, и даље присуство већ знаних и заслужних трубача, које поменуемо, биће драгоцепо на свим будућим саборима. Још неким оркестрима биће потребно наших уверења да се у Гучи свира узвишено и надах нутно. Свако даље саборно виђење с њима значеће, уз дужно поштовање, драг сусрет и буђење најлепших саборских уломена. Али, неће бити жељних и неопходних музичких осовења народа саборна без продора млађег трубачног надра. А на драгачевску сцену може да стигне музички нараштаји само после мрављани и стрпљилог изучавања код добрих дознавачких мајстора нашег на родног трубаства.

Пут до звезда је дуг и тежан. С временом свана звезда губи сјај и потон гасне. То је неминуемо. Међутим, озбаведо трубаство НАЈБЕШЕГ САБОРА НА СВЕТУ МОРАМО сви, заједнички и осмишлено, да чувамо, негујемо, уздижемо и подмлађујемо. Наш песник је то лепо срочио:

„Јде је стадох, ти ћеш поћи. Што не могах — ти ћеш моћи. Куд ја нисам — ти ћеш доћи.“

Драгољуб Д. Јовашевић

Писмо из Лесковца

У СУСРЕТ ВЕЛИКОМ ПРАЗНИКУ ТРУБЕ

Чудесно је народно стварање, неосходно и неубухватно народно благо. Као насвац наше мајне које га у наћама негује па нам меси слатки хлеб, оно нараста и живи, буја и пељуша као друштво, у новим облицима и форм, рађа па је то што народ ствара неумишлено као што је и народ неумиштен. У овом прелазном периоду, наступу нових друштвених, економских и политичких и социјалних прилика, наше самоуправно друштво тени да сачува оно што је позитивно у нашем братом народном животу и стваравањем, оно што се може назвати самоуправна народна култура да је срп народног схватања пошло у оставрицама нашег аматеризма.

Темелји за позитивних елементима у буђењу онога што је лепо и корисно за наше социјалистичко друштво, Гучи онтајистица деловници Драгачевци су учинили огромну услугу нашем народном трубаству и то у моменту кад је та грана народног умења, почела да се занемарује да умре, потпуна новим музичким инструментима. Пробуђена, јенуја је народна труба у Гучи а ехо се нећ проширио на цело српско подручје. Досељена је труба у ово мало место где је велики празник. Проломили се су горе и дубаве јеном овог ратничког и свечарског народног инструмента. Похрлили су трубачи из Србије, из свих крајева наше републике у малено место Гучу, на тау бубњачких инструменталиста, и на сабору су се могли чути мајстори све врсте музике, наши народни

и одбрани свирачи. Традици онајни инструменти је пробухао брада, пола и долине и у новели трубаства, у Јужном Поморављу. Дошло је до ренесансе, до засирења заборањеног ратног и свечарског музичког инструмента, нивну је један сиромашни свет, етичка група Рома који су углавном нивели од трубаства. И то трубаство, из године у годину познати ставан напредан, успон и ход на узлетима већих уметничких достигнућа која нам и те како импонују. Ова практична потреба за ову врсту народне музике и она уметничка вредност и недвосмислено су поддржане на Сабору труба Србије у Гучи. Стога и оно народно стварање у Гучи где не може свакобит прате манифестације његове, она бурна народна весеља под симпатичним шаторима на простору Гуче где два-три дана трети музика најбољих музичких ансамбл Србије, оно мноштво народа које се ти сна пуним и препуним улица ма распеваног малог мена — Гуче, ствара посебан шти мунг, посебно пријатну атмосферу и утицај што све синула не може заборавити. Гуча је постала велика наша српска естрада и манифестација народне културе, братства и јединства наших народа и народности која има свој посебан значај и порук.

И овај Сабор биће још једна прилика да се оцена даств нашег народног трубаства и пратећих културно-уметничких манифестација да се види донде и шта је стигло, шта постигло и шта још треба урадити и оценавати од једне тако крајева републике где културне манифестације.

Драг. М. Ђорђевић

НАГРАДЕ

НА XIX ДРАГАЧЕВСКОМ САБОРУ ТРУБАЧА

1. Прва труба Драгачевског сабора
2. Најбољи оркестар на Драгачевском сабору
3. Најпопуларнији трубач — Прва награда публике
4. Друга труба Драгачевског сабора
5. Други оркестар Драгачевског сабора
6. Трећа труба Драгачевског сабора
7. Трећи оркестар Драгачевског сабора
8. Најбоље одсвиран марш
9. Најбоље одсвирана изворна народна песма
10. Најбоље одсвирано народно коло
11. Најизворније музичирање на Сабору
12. Најбољи басиста
13. Најбољи теориста
14. Најбољи бубњар

САМОДОПРИКОСОМ ДО ЛЕПШЕГ
ИЗГЛЕДА МЕСТА

Гуча, градић у срцу Два гачева, на левој обали Белице, из године у годину, од сабора до сабора, мења свој лик. Посетиоци Драгачевског сабора трубача са задо-

стамбене зграде од по 30 станава, изграђене пешачке стазе с краја на крај насеља, проширен мост на Белици, а подиже се и један објект за којим у овом месту

НЕ САМО НА САБОРУ

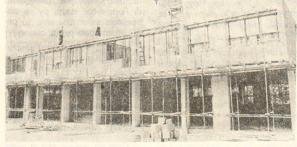
Основано пре пет година (у децембру 1974.), Удружење самоуких сликара и вајара Драгачева развија своју плодну делатност из године и све је присутније у културним збивањима овог краја. Стани посетиоци Сабора не ће пропусти да у изложбеним просторијама, у Основној школи „Богдан Капелан“, сваке године, доине новинарски сусрет са новим делима Предрага и Миловог Радовањковића, Вере Милозанић, Славне Тошић, Адама Ковановића, Николе Стојића и других. Сусрет је то са неким аутентичним, блиским што онга који у Драгачево долази само једном годишње, асоцира на топлину родног краја, на сусрет са „својима“.

Имеђу прошлогодњег и овогодњег Сабора, УАРУ немало драгачевских самоуких сликара и вајара бележи плодну активност. Професор Нина — Никола Стојић, уметљивач Удружења, има је самосталну изложбу својих радова у Гучи. Поводом Осмог марта, Дана жена, радови двеју домаћица, Вере Милозанић и Славне Тошић, били су изложени у Гучи, а потом и у Доњем Дубцу, у дому „Рајна Боројевић“. Млади талентовани радници

Удружења. По речима Николе Стојића, међу младима постоји интерес за слинањем и вајањем. Управо у дане овогодњег Сабора, у чланство ће бити примљено још неколи-

ко младих стваралаца, који желе да се окушају и израде и на тај начин. Врата су им отворена.

П. Р.

Расте нови хотел

вољством могу да, нада дођу ујесен у Гучу, примете да је никла нека нова зграда, асфалтирана још једна улица, зазелена се још је дана површина.

На опште задовољство саборног народа и радост самих Гучана, прошле године са „дневног реда“ скинута је једна дугодоживља „Болна тачка“, месни вододод, изградња док капталног објекта, као и многог других у варијацији, омогућена је захваљујући значајном материјалном одрицању радних људи и грађана. У текућем петогодишњем периоду, на име месног самодоприноса, они издвајају 4 одсто од личних дохода. Од тога, 1,5 одсто издваја се за модернизацију путно мреже у општини. Гуча је и сада велико траднице. Завршене су две

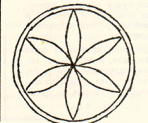
постоји ведна потреба — хотел Б категорије. Нада тај угодности-туристички објект буде завршен, могући гости, нарочито у време одржавања Сабора, моћи ће у самој Гучи да нађу пријатан нутак за одмор. Друштвено-политичке организације и Савет Месне заједнице већ припремају ацију за зовођење новог месног самодоприноса за даље подизање објеката друштвеног стандарда. Међу њима најистренији и најзначајнији је будући дом културе, у коме би млади и стари могли тоном читаве године, крој најразноврсније садржаје, да проведу своје слободно време на најинтереснији и најлепше нитији начин.

П. Р.

Славна Тошић! И поред великих обавеза у дознајствину — један од најважнијих самоуких стваралаца

Адам Новановић учествовао је са својим вајарским делима на Републичком сабору стваралаштва младих у Њивенцу, а поводом 30. годишњице Хеминге индустрије „Милан Благојевић“, Удруине заједничку изложбу радова. На крају, у изузетном амбијенту Дома „Рајна Боројевић“ у Доњем Дубцу, налази се ставна поставна сликарских и вајарских радова чланова

Образ Д. ВАСИЉЕВИЋ

НЕЗАБОРАВИ

ПРИЧА О БЕЛОЈ КАПИ

Ово је необична, али истинита ратна прича.

У Бачишкој колони, 26. децембра 1941. године одведено је тридесетак партизанских бораца из Драгачева.

Мучени су и застављани.

Из логора су 15. фебруара 1942. године, спроведени у Краљево и затворени у Округном начелству.

Дан — два касније Округно начелство их је упутило према Гучи.

Везани, логорашци су најпре стигли на Железничку станицу у Крагујевцу. Ту су их, измучене, савесали логитевци. Из колоне су одмах извукли младог унучета Витомира Вите Вуловића из Марковице. Почели да га туку. Претили су стрељањем. Сматрали су да је он убио неког њиховог „оружа“ код Крагујевца. „Познаји“ су га по белој шубори коју је имао на глави.

Вуловић се бранио. Његови орудачи су објашњавали да се врађају из Бачишког логора и да никако нису били код Крагујевца.

Логитевци су немилосрдно туку Вуловића. Ситуација је била тешка. Логорашци бестомни.

Ипак, логитевци су некога сватили да су потренили. Пустили су Вуловића, који се прикључио орудоцима и ушао у воз према Чачку.

У возу, орудоци су сватовали Вуловића да баца белу шубору. После извесног оклевања, он је пристао. Међутим, јавно се други логорашци, Станоја Пантелић, познат под именом Чану Жичар. Рекао је да ју је хладно, па је замолио да се њему да белу Вуловићева капта.

И заиста, белка се убрзо нашла на Пантелићевој глави.

Полако, воз је кретао према Чачку.

Када је стигао на Железничку станицу, композицију су сачekali — логитевци.

Они су одмах из колоне логорашца извукли Станоја Пантелића и почели да га туку. Говорили су да је партизан са белом капом убио њиховог „оружа“ код Крагујевца.

Узалудно су била објашњавања.

Пантелића су повели према везалима на Ваширишту.

Хтели су га да га одмах обесе. Логорашци су непрекидно понављали да Пантелић није био код Крагујевца и да нема никакве везе са убиством. Његовине су им пригварали и тукули их кундацима.

Објашњавања су настављена.

Постепено, логитевци су се поколебали. Хтели су још да провере, на су Станоја Пантелића обвели у затвор.

Простале логорашце преузели су четници.

Тукући их уснут, водили су их у Гучу, где је требало да им суде „реске власти“.

У Гучи, четници злогласног „дојавца“ Милоша Мојићковића сачekali су колону измучених логорашца. Као суманути, у ној су тражили Чану Жичара — да га стрељају. За пример. Напутили су се страшног кади су знали да је он задржан у чачкиском затвору.

Ето, то је необична прича о белој капи, о скојевићу Виту Вуловићу и члану КПЈ Станоју Чану Пантелићу. Прича ратна, не једина, сурова у својој драматичности.

Р. М. МАРИНКОВИЋ

ТАЈНОМ СТАЗОМ

У мени предели се ширене док несаница ко вечност барјактари даљином преобла црне жене а простор се све више бокори. У мени лепрпа се талас пене.

Осећам у несми динчу времена а је љубим небеса док тракше сета и црних жена, а жена што љубе небеса док поноћ фркше. Осећам у несми врата отворена.

У овој радости сад доста времена на челу ми Сунце засјавило. Моја радост нупа нејермена. О Србији насмет се још мало. У овој лепоти призива ме пена.

У динчи завајач носим даљином Брње зноича мена кроз моје вене. Певени се уз брв вености тајном стазом што опција ко оружи жене. У динчи завајач носим даљином.

Јула 1979. године.

СЛОБОДАРСКО

ПРВИ ШТРАЈН ОПАНЧАРИ У ГУЧИ

„Организовани радник“ који је излазио у Београду, забележено је 1. јула 1922. године, да је од 13. до 15. маја у девет опанчарских радњи у Гучи трајео штрајк који је успешно завршен: укинут је рад на парче и аорд, а радно време свраћено од 16 на осам часова.

Био је то први штрајк у Гучи после првог светског рата.

Идући трагом вести из „Организованог радника“, дошли смо до занимљивих са знања.

Наме, од краја рата код приватних послодавца у Гучи радио је оно 30 опанчара. Радно време — најмање 16 часова, а наднице су биле ниске. Неорганизовани, опанчари нису успели да се одупру експлоатацији. Ипак, развој синдикалног покрета у Чачку утицао је на буђење свести и код гучких опанчара, који су изражавали жељу да се синдикално организују и, удруживши, започну борбу за своја права. У тим настојањима нарочито су се истicali браћо Милош Рајић и Буђе Рајић, који су започели припреме за оснивање синдикалне организације. Чачанска организација је зато послала у Гучу двојицу својих активиста — браћу Владимира Марића и Антонија Павловића. На њиховој иницијативи, у „Јововој механици“ коју је држала Миленка Бројчић, савезили се двадесететин радника и основали синдикално подрушницу. Председник: Десимир Новачевић, секретар: Милош Рајић, а благајник: Буђе Рајић. Члановима управе, осим њих, још и — Мито Станишић и Павле Рајић. Том приликом је закључено да се трајно осмочасовно радно време, а да се ступање на посао може дозволити само прено ноћног подрушнице. Договор је био једногласан. Но, власти су интервенисале. Марић и Павловић су позвани на одговорност, јер су у Гучи „ширили комунизам“. Среси на челни им је наредио да одмах напусте варошицу. Нада су они то учинили и пошли, стигли су их наџдари, вратили у Гучу и затворили. Синдикално организовани радници узалуд су тражили интервенцију среског начелника. Затражена је помоћ из Чачка, па је Среско начелство морало да попусти.

Одлуке са скупштине постане су обавезујуће. Али, требало је да их прихвате и

послодавци, који се никако нису слагали да се сирати радно време. Чак су омањавали мањали делегацију која им је донела радничке захтеве на потпис. Због тога су радници изашли на улице. Послодавци су затражили интервенцију среског начелника, који је захтевао да се штрајк безусловно обустави. Мито Станишић и Милан Ђерић, који су носили радничке захтеве на потпис послодавцима, затворени су. Но, опанчари нису попустили. Захтевали су одмочасовно радно време и пуштање својих другова из затвора. Тек тада, говорили су, зграбите се у раднице.

Штрајк је, чак је добро забележено „Организовани

радник“, трајао три дана. Послодавци су морали да попусте. Пристали су да радно време опанчара буде осам часова, да се укине рад на парче и аорд. Станишић и Ђерић су пуштени из затвора.

„Нудите руке радника стезале су једни другу — за бележио је професор Нина Никола Стојић речи Мита Станишића и Павла Рајића, све радоснице. Гучи су се — из Омишу су засверисле суширно нејамале. Први штрајк је донео и први успех...“

Ова победа ојачала је улогу синдикалне организације у Гучи. За њен рад заинтересовали су се опанчари и из других драгачевских места.

ШТРАЈН ТРГОВАЦА И ЗАНАТЛИЈА У ГУЧИ 1935. ГОДИНЕ

Година 1935. започела је у Гучи недовољно познатим штрајком трговаца и занатлија.

Они су, једнакостно, 2. јануара, затворили своје радње, а Трговачко и Занатлијско удружење су посебним писмима обавестили Начелство среског драгачевског да су присилени на овај народни због превремено одмерене „течевине“ за 1934. годину. Истовремено су захтевали да се даљини размену у сарадњи са Горским одбором, Тражили су интервенцију Дринске дирекције.

Овом приликом није било изузетака. Трговци и занатлије, сви до једног, ступили су у штрајк. Већ сутрадан, на телефонску интервенцију Среског начелства, у Гучу је стигао изасланик Финансијске дирекције, који је у Чачку сазвао да на помоћ Среског начелству у Гучу упутило десет наџдара, мада нинаншних изгледа није било.

Изасланик Финансијске дирекције сваслушао је жалбе штрајкача и објаснио да је повећање даљинине поседника измена пореске стопе на основу Закона о непокретним порезима, који је донесен 18. фебруара 1934. године.

Имајући, управо на ум одредабе тог закона, схватајући да ће њихова доследна примена изазвати отпор, Порески одбор претходно није желео да врши „разрез течевине“. Поресна управа је о томе да обавестила Дринску финансијску дирекцију и Министарство финансије. Наређено је потом заменица чланова Пореског одбора да они разреше даљинине, али су и овд одбили да изврше тај незахваљан задатак. Министарство финансије је због тога пренело овлашћење Пореског одбора на Пореску управу у Гучи, која је тај посао завршила.

Када се сазнало шта се догодило, наступило је незадовољство.

Револт је био логичан, јер је „течевина“ код неких трговаца и занатлија повећана двоструно. Код неких — и више.

Изасланик Дринске финансијске дирекције, пошто је сваслушао жалбе штрајкача, обећао је да ће њихови захтеви бити размотрени „најкасније за три месеца“.

У први мах није прихваћен предлог трговаца и занатлија да чиновица Пореске управе Милоје Бугарчић и Јарко Караџић буду премештени из Гуче. Ова двојица чиновица иступили су били ревносни у извршавању послова који су им поверени. Као људи „од реда и зона“, они су упорно настојали да се порез и остале даљинине наплате „у динар“.

Ипак, ништо касније, Караџић је морао да напусти Гучу... Иако је овај штрајк трајао практично само два дана и имао сасвим миран тон, он је, ипак на специфичан начин, уздрмао гучу каршињу, преносио незадовољство ситних занатлија и трговаца и међу сељацима, који, исто тако, нису били задовољни пореском политиком у то време.

Уз то, овај штрајк је карактеристичан и по томе што су у њему учествовали, и водили га, послодавци заједно са својим радницима. Ни једни ни други тада нису били синдикално организовани, али су их заједничке тежишће, и неправда, ујединили.

ОТПОРИ ШЕСТОЈАНУАРСКОЈ ДИТАТУРИ

У историји ће остати забележено да су комунисти први у Драгачеву, 1929. године, дигли свој глас против шестојануарске диктатуре краља Александра Карађорђевића и генерала Петра Нишковића.

Но, комунисти нису били усамљени.

Неколико догађаја из тог периода дивна су сведочанства: Александар Турчић и неки други комунисти из Чачка дали су упутово члановима ИТД у Драгачеву како да делују у новим приликама.

У складу са тим упутством у Грарима је организован тајни ноћни збор, на коме су комунисти Светислав Недовић и радника Милосав Тајсић, бивши народни посланици, место осудили шестојануарску диктатуру. Након тога је Среско начелство из Гуче прогавало неке учеснике овог збора.

На јавном збору у Лучанима, Јеваром Милошвић, ратник из првог светског рата, позвао је:

— Дале шестојануарска диктатура!

Одмах је ухапшен, претучен и новоачо нањан у Гучи проглашен за комунисту (иако то није био), па га је суд у Чачку осудио на три месеца затвора.

Његов саборац Илија Баралић из Горње Краварнице, огорчен новим ренизмом, спавоао је своју Карађорђеву

звезду и вратио је краљу Александару Карађорђевићу.

Првог позарног дана након прогаванова диктатуре у Гучу је умро, јашући коња напоко, Милош Давидовић из Горачића. Нада су га познаници запитали шта то ради, одговорио је да сви чучу:

— Нај могу у овој земљи да раде напоко краљ Александар и генерал Петар Нишковић, могу и ја да јашем свога коња напоко!

Наравно, одмах је ухапшен и претучен у затвору Среског начелства.

Среско начелство и наџдари брутално су наступали, јер народ није прихватио доношено постављење председнике и друге општинске часнике.

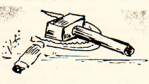
Ситуација је била таква да је ренизм настојао да придобије угодније људе, посебно истануте припаднике забрављених грађевинских партија. Бившем народном посланику Милосаву Тајсићу попуљен је Орден југословенске кроне, али је он, 1930. године, одбио да га прими.

Прега избор 1931. године он је написао само страначком пријатељу Милоју Караџићу попуљен је Орден југословенске кроне, али је он, 1930. године, одбио да га прими. Прега избор 1931. године он је написао само страначком пријатељу Милоју Караџићу попуљен је Орден југословенске кроне, али је он, 1930. године, одбио да га прими.

„Запамто ово: је ренизм Петра Нишковића нисам ни пре, ни сада, служио и међу му слушати нида, па ма колико година он остао на власти“.

Резултати посланичких избора из 1931. године најбоље сведоче расположеном драгачевским сељацима према диктатури. Наиме, тада су била два посланичка кандидата, оба на владиној листи генерала Петра Нишковића: Милино Милутиновић из Мишвице и Андрија Протић из Гуче. Избори су одржани 8. новембра. Милутиновић је добио 1.958, а Протић 1.875 гласова. Од уписаних 6.010 бирача, гласало је само 3.833 Драгачеваца: у општини бирачу 59 од 454 уписана бирача, на два места у општини Горачићкој, која су имала 537 и 413 бирача, гласало је укупно 147, у општини Граиској од 367 гласало је 43, у општини наоноској од 535 бирача гласало је 98 људи, а у општини тијанској, која је имала 508 уписаних бирача, на гласачна места изашо их је само 261.

Ови неколико примера, које истичемо, најбоље показују да су најпре комунисти пружили отпор шестојануарској диктатури, а да су им се потом, припадници и сви добронамери и поштени људи. Документа из тог времена и сећања савременика показују да ово нису били једини примери и да овакво развољење није било ни мало случајно.

РИЗНИЦА НАРОДНОГ

МРАМОР

Некада давно су у Расовцу, тамо прма Роцац, били мраморни.

Уноћ су ту, приповеда се гореле ватре, које су се удњавале када им се луци припињу. За тим ватрама ишао је, када је био девак, и војвода Новачки Божићки Петровић из Горачица, а када је, у Кара—Ворђиницу доба, постао заповедник овог дела Драгачева — дао је да се те мраморни поруче.

— Нека остале само једна! — рекао је својим људима. — Да ватре не плаше луце!

И данашта, мраморни су поручени, а ватре се по ноћи нису више вноле. Остао је само један камен, тамо где је данас потес Мрамор.

СУДАРНИК

Тога дана громови су као витки јелењи говорници парали небеса. Изгледало је као да ће свак света.

Понекоде само нека жена никала је у обlake дозивајући утопљенике:

— О Станоје, о Станоја!
 Не дајте се брљим брљим говедима 'вамо!
 Веће чујо 'вамо немо тако!
 'вамо је ојевојка седмаклина
 родила седморок копила...
 Громови су парали небеса...
 Она је један ударио у опитинску зграду
 у Губеревицу. Ударно у судницу, коју су мичтани звали Сударник.

Одблесци ватре са субарника обасјавали су село.

Када је олујина престала, више није било сударника...

Потес на коме се налазила опитинска судница од тада сви зову Сударник.

ШЉЕПАЈА

Кажу да је код манастира Стјеница, на планини Јелици, постојала у стени велика пећина, а касније су се ту окупили хајдучи.

После буне у Травнику 1814. године, у ту пећину се скривало и неколико луци Хаџи — Прода на Галиорјиваица. Са собом су донели силно благо, које су оставили у пећини, чији су отвор заклопили. Иза тога су побили са Хаџином. Надали су се да ће се некада вратити и узети благо.

Некада више нису стигли до манастира Стјеница и пећине, коју је нарођ, због тога што је зајидана, прозао Шљепја.

Више нико и не зна где се она налази.

ВЕТРИНЕ

Цар ветрова одређеног дана сваке зиме на планини Јелици доводи своје синове и једну златну девојку.

Ту синовима цара ветрова пробају своју снагу. Онај који успе да ишчупа највеће дрво — добија златну девојку за жену.

Кажу да се те истре одржавају, скривено од света, на Ветровицама изнад Горачица.

РУЖИНО БРДО

На Бурвеован, најлепше девојке, у сонтање трагају по једном брду за најроснијим и најмирнишавијим дивљим ружмама.

Там цветоваће оне најмирниши недра, на за носно невају све до црвљаска сунца.

Кажу да се у Ружино брдо налази у сваком селу и за њега знају само девојке.

ЗМАЈСКА РЕКА

Са ораница Чермерна тече речница коју је некада била богата рибом.

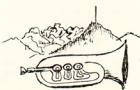
Крај не је, кажу, у давна времена, живео огроман змај. Хранио се рибом из речнице, купао у Зеленом вилу, сунчао се на огромном камену, излазио на обале брдо да осматра околину, а змиово на скривитом месту на коме се не задржава снег.

По том змају нарођ речницу прозва Змајева река, камен за сунчање Змајов камен, а осматрачницу Змајово брдо. Место на коме је змај змиово зове се Змиовник. Овећи потес на саставица села Осоница, Луке и Горњи Дубаи, по легенди о змају, мичтани називају Змајева река.

ВИНОГРАД МИ ПРИТИСНУЛО ГРОЖЂЕ

Виноград ми притиснуло
 грождје
 мога мила ролбеничко
 грождје.
 Дађу оно виноград и
 грождје
 ко са мила скине луто
 грождје.

Казивач:
 Милосав ТОШИЋ
 (1907. — ...)
 Г У Ч А

УДАРИЛА ЖДРАКА СА СОКАКА

Новем џадом миље иде
 преко
 чаране му навезене лено;
 на свакој је трана
 јоргована
 навезена ситним
 винџувама.
 Ударила ждрака са сокака
 од милових везених
 чарана.

Казивала:
 Милосав ТОШИЋ
 (1907. — ...)
 Г У Ч А

ИМАМ СЕЈУ ШИЈЕ НА МАШИНУ

Имам сеју шије на
 машину
 сашине ми нову пелерину.
 Прове јесен ето'латне
 зиме
 а ја јонате немам
 пелерине;
 ја је немам, а ње миље
 даије,
 и трећу му моја сеја
 није.

Казивала:
 Милосав ТОШИЋ
 (1907. — ...)
 Г У Ч А

ЛЕПШИ ШЕБОЈ ОД НАРЦИСА

Лепши шебој нето нарцис
 белги,
 лепши миље кад козу
 раздели;
 раздели је па подигне
 главу
 а накриви шајкачницу
 плаву —
 чикам нану да му нађе
 ману!

Казивала:
 Милосав ТОШИЋ
 (1907. — ...)
 Г У Ч А

ЗЕМЉА СЕ УТАЉА

Идем џадом а земља утана
 допао ми миље тешких
 рана.
 „Бољу, миље, аа, немој
 умрети,
 сутра ћу ти погуде
 донети.“

Казивач:
 Добричка ЛУКОВИЋ
 (1908. — ...)
 Г У Ч А

ДАЈ МИ, МАЈКО ДИНАР—ДВА

Дај ми, мајко, динар—два
 да ја купим благо,
 да најмачке свео'лице
 да варам јединце.

Казивач:
 Даринка ЛУКОВИЋ
 (1908. — ...)
 Г У Ч А

ШЕФЕР БЕО А БОМБОНА ЖУТА

Марамича од белог
 шиффона
 у њему су шефер и
 бомбона.
 Шефер бео а бомбона
 жута,
 не једем их — на миља
 сам жута.

Казивач:
 Ковина ИВАНОВИЋ
 (1906. — ...)
 Г У Ч А

СКУПИЈИ СЕ ДРАГАЧЕВСКИ МОМЦИ

Штајем блузу кидоју се
 конци
 скупили се драгачевски
 момци.
 танки, вити — бори
 моноти.
 Једноме ћу верна љуба
 бити.

Казивач:
 Станојка НОВАКОВИЋ
 (1909. — ...)
 Г У Ч А

СТВАРАЛАШТВА

Забележили: Никола Стојић и Р. М. Маринковић

ОЧИ МОЈЕ ЦРНЕ КО ТРЊИНЕ

Очи моје црне ко трњине
ког гледају мора да
поштине.

Казивач:
Миловац ГОШИЋ
(1907. — . . .)
Г У Ч А

ЦРНА МАГЛА ОВЧАР ОБАВИЛА

Црна магла Овчар обавила
оратана је ората оставила.

Казивач:
Миловац ГОШИЋ
(1907. — . . .)
Г У Ч А

ШТА СЕ БЕЛИ У ЗЕЛЕНОЈ ТРАВИ

Шта се бјели у зеленој
трави,
Ниг' су ове или чобањце?
Ниг' су ове, ниги,
чобањине,
оех то Мара своје платно
бјели.
„Кажи, Маро, за кога је
„За невесту и за вучешу“
— ја невеста а ти
вучешја.“

Казивач:
Милунка РАДИВОЈЕВИЋ
(1901. — . . .)
КОТ РАЖ А

ЗНАШ, ДРАГАНЕ, ШТА СМО ГОВОРИЛИ

Знаш, драгана, шта смо
говорили
кад смо онај ишеар
преломили?
Говорисмо у млавачо
доба
да ћемо се волети до
зроба.
Радојећу у гробини лећи
нег' се наше љубави
одрећи.
Волим, дрази, црне очи
твоје,
него да је Драгачево моје.

Казивач:
Стана БОШЊАКОВИЋ
(1936. — . . .)
В У Ч К О В И Ц А

МОЖЕШ ЛИ МИ ПРЕКО ГОРЕ

„Од мог двора до твог
двора
узвижсе се чарна гора.
Мој, драгана, мој соколе,
можеш ли ми преко горе?“
„Ноћас када месец зрание
ја ћу поћи с' ове стране;
прејездићу чарну тору
— ти ме чекај на
прозору.“

Казивач:
Милунка РАДИВОЈЕВИЋ
(1901. — . . .)
КОТ РАЖ А

О ЈЕЛИКНИМА

Јеликњи су се некада презивали Стеванети — по Стеванети. Стеванета је био велики братак. Јеликњи познате оружје и убије његовог брата. Срамота је пала на све Стеванетице. Чим је Стеванета умро они превену презаме у Јеликње — по пробаји Јеликњи која је била ообра жена.

Казивач:
Стојана Славковић (Јеликњи)
(1933. — . . .)
с. Р т и

КОСТЕНИЦА

Некада давно на врху брда била је колиба. У њој су живели деда и баба. Баба је зором ранила и одеа је волео да се излева. Једне невоље баба се наљути на подвукну. „Устај, лемуто, шта се излеваши као стеница!“

По томе брду на коме су баба и деда живели прозване Костеница.

Казивач:
Обрад Славковић (1912. — . . .)
с. Р т и

ЈЕЛИЦА

Турском пани у Сарајево причали су дубровачки трговци како су у Гужји видели прелену девојку Јелицу: високу, танконожијату, црнооку. Пана пошље у Гужју своје људе прешуване у дубровчане.

Наву она Јелицу, ухвате је на превару и повеоу пани. На једној планини законаче. Скину дубровачка а обуку турску одећу. Када је ојавила Јелица јани и то увидели, искроче се од њих, екване свој појас и обесиле се о млаву једној грмци. По лепој Гужјанки планина доби име: Јелица.

Казивач:
Милева ПАНОВИЋ
(1901. — . . .)
Врњачка Бања

ПОТАЈНИК И НЕГРИШОРИ

Стари пут од Чачка према Ужичу водио је кроз ове Драгачево. Од Мораве по се уз Јелицу и Овчар према Марковици и Дуцаловића, а затим се спуштао кроз Негришоре, Лици и Дуцанима према Бјелици.

За турске караване и харамлије нарочито је било опасно једно место у Негришорима. Из густе шуме прео Турке су искакали хајдучи, пљачкали их и убијали. Многи Турци на том месту оставиле своје животе. По томе су се и место и село назвали проузани.

Место називне Потајник а село Негришори (црно село). Тако се и данас зову.

Казивач:
Божидар Габоровић (1921. — . . .)
Негр и ш о р и

АНИШТЕ

Једно место у Негришорима а данас зову Аниште. Кажу стари људи да је ту за време Турака један ага био подигао хан. Још кажу да је ага био велики насилник настрада је људима на ишмовни и на част.

У устанку Црног Борба агу народ уби, а невољ хан запали.

Казивач:
Божидар Габоровић (1921. — . . .)
Негр и ш о р и

ВУКРАЈ

Једно место у Доњем Дубњу одскора зову Вукрај. Била је ту вратина, столетија шума, на кречани која није никоме користила. Када Вукашин и Рајка Бороваши, невестин година, поново дођоше у Дубањ решише да искрече остатке старе шуме и ту себи подишу кућу.

Данас на тој кречвини, поред њихове куће, расте разло воће и шумско дрвче.

По Вукашину и Рајки, који за искрчине и оплемењене то место прозваше ВУКРАЈ.

ПОРУКЕ СЛОБОДАРСКЕ

На овом месту, септембра 1941. г. Драгачевски партизански батаљон под командом Бодана Капелана положио је заклетву.

(Вича)

Ја, син српског народа, закљичем се својом чашиу да у Чачански народнослободачки одред „Др Драгана Мишовића“ ступам са чврстом одлуком да се борим против фашистичког окупатора и изомјани српског народа. . .

(Зеоке, место где су драгачевски партизани положили заклетву)

16. септембра 1941. године, на овом месту, једна чета бораца Драгачевског партизанског батаљона одреда „Др Драгана Мишовића“ под командом Бодана Капелана, дочекала је и поразила више стотина немачких фашистичких окупатора. Мала група храбрих партизана које су се први обавезали познату Коммунистичке Партије Југославије на уставак борити се за слободу своје родине зроре развила је далеко намоћнијег непријатеља, настављајући славне традиције народа Драгачева у прошлости.

(Караула)

У овом селу пала је прва жртва драгачевског срца у борби против фашистичког окупатора.

Овде су немачки фашисти убили Милана Петковића из Грара, члана К.П.Л. који је вршио припреме за подизање народа на устанак.

(Ртари)

Борцима који падоше на зробојачу слободу борени се против Аустројанана 19 — XI — 1941. и против Немца од 4 — XII — 1944. године.

(Крстац)

Из ове никоме новембра 1941. године, наплетеле су нушке првих партизанских бораца, Драгачевске чете одреда „Драгана Мишовића“, у борби против народних непријатеља. Две де сетине бораца руковођене високом свешћу бескомпромисне класне борбе обиде су напад далеко бројнијег непријатеља.

(Гуча)

Радован Васић и Франц Косец борици Југословенске бригаде борени се за ослобођење наше домовине и праведну стар народне револуције, дали су своје животе у Вичи 1945. г.

(Вича)

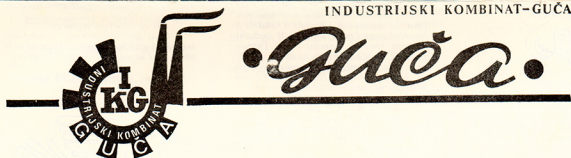

СВИМ УЧЕСНИЦИМА У ПРОГРАМУ
И ПОСЕТИОЦИМА
ДЕВЕТНАЕСТОГ ДРАГАЧЕВНОГ
САБОРА ТРУБАЧА

ЖЕЛИМО УСПЕХ У ТАМНИЧЕЊУ
И ПРИЈАТАН БОРАВАК У ГУЧИ

Друштвено-политичке организације
и Скупштина општине Лучани
Друштвено-политичке организације
и Месна заједница Гуча
и самоуправни органи Драгачевног
сабора трубача

ИНДУСТРИЈСКИ КОМБИНАТ-ГУЧА

ИНДУСТРИЈСКИ КОМБИНАТ „ГУЧА“ У ГУЧИ

ПРОИЗВОДИ:

- Комплетан асортиман канализационог лива,
- Санитарни лив,
- Грађевинска колица
- Грађевинску столарију и грвну галантерију
- Гумено-техничку робу

Свим гостима, домаћим и страним туристима
желимо пријатан боравак на
НАЈВЕЋЕМ СВЕТСКОМ САБОРУ
сеоских трубача у Гучи

КРАБРИМА У СПОМЕН

Из бележнице Нишке Николе Стојића

Овај спомен показује МИКАНА ЖИВКОВИЋ из Жинице. Војника 2 чете 1 бат. 10 пука 11 позива. Пожњио је 45 год. а учествовао у рату од 12 на до 1915 год. Погибе на Смесореву 13 јануара 1915. год.

Бог да му душу прости.

Ова спомен подиже његова супруга Петрија и син Спасоје

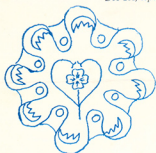
ЖИВЦА, крај пута

Ево спомена од камена
а вечита успелена

РАДОЈКА КОВАЧЕВИЋ из Вече војника 11 чете 1 бат. Х пука 11 позива. Пожњио 40 г. а учествовао је у рату од 1912. год. до 1918. год. а бранити своју отаџбину ратом је на положају у Гривањској са солунског фронта разболи се и умре у чичанској болници 15 новембра 1918. год.

Овај му спомен подиже синови Радоња Добросав жена Мица и кћери 19 32. год.

ВИЧА, крај пута

ЈОВАН СЛАВКОВИЋ из Кривање војач муниципалноне ишумољациске ди визије и позива био у рату од 1912 г. до 1917. поживио 45 г. а умре као заробљеник у ЧЕШКОЈ 25. јуна 1917 год.

Спомен подижу њена Добриња и наставар Јован

КРИВАЧА, гробље

Овде почива рад Божи КОСТА БАРАЊИЋ а главни водањин и моруџица из Гуче каи а поживио 48 а умре као недовољни књи ПЕРСКОМ 2 марта 1876 год.

Овај биле подиже његова супруга супруга СПАСЕНИЈА и кћи Шиљка

ГУЧА, гробље

Драћин ВЕСОВИЋ из села Кривање поживио 70 год; умре 8 јануара 1920. год. који је овде пред овим спомеником и сарањен

Бог да му душу прости

ЦВЕТОМИР син Шиљке и Драћина из Кривање који поживио 19 год. који је као регрут ступио на војну дужност у српско-аустријски рат и приликом евакуације Србије при остуњању војске умре 21 децембра 1915 год. у Коваји. Тамо је и сахрањен

Овај спомен своједже мајка Шиљка сину и меду за знак гроба док је српског рода.

КРИВАЧА, гробље

Овде почива госпоња ЛЕНКА кћи г. Сима Протића немилонаног Члана укунутог Велског Суда а супруга г. Алексе Машина тисара овог среза која је у 21. години својој 3 октобра 1917. год.

као цвет ружа с ливаде укинута нала под срном преране смрти

Овај спомен подиже јој ожаловиени супруг Алекса

ГУЧА, гробље

Овај знак и означаје: крајорој србина ВЛАДИМИРА СТЕВАНОВИЋА војника 11 класе : коие на Пазару 24 јуна у 1796 г. бранитисе од Турака поживио. Бог да му душу прости

Овај биле уградио русина супруга Радомир еђини син ето у 1860 год.

Горачићи, Червошиште

Ова стена: почивају: кости раба ПЕТРОВИЈА БОШНЕВИЋА: ђиваци: с: узгигел: Књаза: Српског: Милоша: и: боњине: живот: и: елу: узеше: м: маја 14: 1835

ЛИСА, Поље

Ој, Србине, брате, и Српкиње ми да сеје приџе ближе те прочитај овај тужни спомен који показује крајорој српског војника и јунака ТИКОМИРА ЈОВАНЧИЋА из Гривање који у 37 година живота јуначки борећи се са Турцима 1912. г. и са Бугарима 1913. г. славно поживио од крољичког Бугара на Дрену 18. јуна 1913. год. и ту својим јуначким костима постави граничу Велике Србије и Македоније

Вечна помен и слава

Поклоји Тикомир осто сироче без оца у 6 год. јединачи био и обрастао код својих стричева. Училишко-тајанско.

Бог да му душу прости

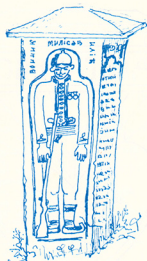
По смрти своје остави за наред унаследну супругу Анку и три нејакка сина Живан од 7 г. Драгољуб од 5. Стојан од 10 г. који му овај спомен подигоше.

ГРАБ, крај пута

КОСТА 3. ГАВРИЛОВИЋ земљор. из Гуче рођен 1856 год. Велики борац и васпитач своје деце. умрекао часан 23. јануара 1911. г.

Бог да му душу прости.

ГУЧА, гробље

Први ближе млади српски роде не поживи тужио што неш стати овај тужни спомен приратио ПЕТРА ЈЕЛУШИЋА из Грива оброто и поитеног грађанина који је изучио 4 разреда ок. школе и 6 разреда гимназије ратовао као кољоризија 1 чете 1 батаљона Х пука 1 позива народне војске који поживио 38 г. умрије у Тиранима 19. јан. 1913. г. и остави 2 мушк. и 5 женске деце.

Овај споменик подигоше синови Милан и Милоје и супруга Станојка

ГРАБ, крај пута

Овај споменик показује крајорој војника ГИКОМИРА ВАРАЊИЋА житеља овог села Кривање, и бившег Буарског рату, у Српско Турском и Буарском рату, у 1912 и 13 година, који често поживио 25 год. а поживе од Бугара, јуначки борећи се, на положају Мали Говедарци 7. јула 1913. г. слава му

Бог да му душу прости

Овај му споменик подигоше његова батаљорна браћа Милоје и Је зоишир и вернаму супруга Петројка.

ЖИВЦА, крај пута

Овај спомен војника БОРБА ВУ КОВИЋА из Д. Кравице 2 чете 1 батаљон Крушевачке резервне поживио 21 год. умро 14 фебр. 1915 г.

Спомен му подиже брат Миленик и Гоџор и мајка Недеља (У споменик је уклесана гроба).

Доња Кравици, гробље

За вечну успамениу нимем оца и брата који пронаде БОРВЕ КОСТИЋ из Гуче који је као честит и поитен грађанин поживио 48 год. а као војник обвезник ступио је у овај европски рат при итабу са својим коњем као кољоризија Х комбинованог пука III назива а пришкол евакуације Србије је први остуња војска за Крф и у пу товољу преко Албаније 1915. г. негде је умро. Извештај нема док.

Бог да му душу прости.

Биле овај поитише синови Ми лисав и Радован.

Жиница, крај пута